

Atmintinė

E³POS

2007 m. Europos memorandumas
dėl rinosinusito ir nosies polipų
diagnostikos ir gydymo

Wytske Fokkens,
pirmininkas
Otorinolaringologijos departamentas
Amsterdamo medicinos centras
PO Box 22660
1100 DD Amsterdamos
Nyderlandai
Email: w.j.fokkens@amc.nl

Valerie Lund,
Vicepirmininkė
Londonas, Didžioji Britanija

Joaquim Mullol,
Vice pirmininkas
Barselona, Ispanija

Claus Bachert
Gentas, Belgija

Noam Cohen
Filadelfija, JAV

Roxanna Cobo
David Kennedy
Filadelfija, JAV

Jean Michel Klossek
Poitiers, Prancūzija

Marek Kowalski
Lodzė, Lenkija

Eli Meltzer
San Diegas, JAV

Bob Naclerio
Čikaga, JAV

Desiderio Passali
Siena, Italija

David Price
Aberdenas, Didžioji Britanija

Herbert Riechelmann
Ulmas, Vokietija

Roxanna Cobo
Cali, Kolumbija

Martin Desrosiers
Monrealis, Kanada

Peter Hellings
Leuvenas, Belgija

Mats Holmstrom
Uppsala, Švedija

Maija Hytönen
Helsinki, Suomija

Nick Jones
Notingemas, Didžioji Britanija

Livije Kalogjera
Zagrebas, Kroatija

Glenis Scadding
Londonas, Didžioji Britanija

Heinz Stammberger
Grazas, Austrija

Mike Thomas
Aberdenas, Didžioji Britanija

Richard Voegels
San Paulas, Brazilija

De-Yun Wang
Singapūras

RINOSINUSITO IR NOSIES POLIPŲ APIBRĖŽIMAS	5
ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA	6
ĮRODYMAIS PAGRĮSTO LĒTINIO SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO (LRS) NESANT IR ESANT NOSIES POLIPAMS (NP) GYDYMO SCHEMA	8
ĮRODYMAIS PAGRĮSTOS VAIKŲ GYDYMO SCHEMOS	16

PAGAL:

Europos memorandumas dėl rinosinusito ir nosies polipų 2007. Rhinology, Supplement 20, 2007; www.rhinologyjournal.com; www.eaaci.net.

TIKSLAI

Rinosinusitas yra rimtas ir vis dažniau pasireiškiantis sveikatos sutrikimas, kuris yra didelė finansinė našta visuomenei. Šiame kišeniniame vadove pateikiamos įrodymais pagrįstos rinosinusito diagnostikos ir gydymo rekomendacijos.

Originalus dokumentas [1], kuriuo remiasi šios rekomendacijos, yra šiuolaikinė apžvalga, skirta tiek specialistams, tiek bendrosios praktikos gydytojams. Jos tikslai:

- ✓ atnaujinti gydytojų žinias apie rinosinusitą ir nosies polipus;
- ✓ suteikti įrodymais pagrįstą dokumentuotą diagnostinių metodų apžvalgą;
- ✓ suteikti įrodymais pagrįstą dokumentuotą prieinamų gydymo metodų apžvalgą;
- ✓ pasiūlyti galimybę ligą gydyti nuosekliai;
- ✓ patarti dėl apibrėžimų ir išeičių įvertinimo skirtingomis sąlygomis atliekant mokslinius tyrimus.

ĮRODYMŲ KATEGORIJA/LYGIS

I a įrodymai gauti atsitiktinių imčių kontrolinių tyrimų metaanalizės metu.

I b įrodymai iš mažiausiai vieno atsitiktinių imčių kontrolinio tyrimo.

II a įrodymai iš mažiausiai vieno kontrolinio tyrimo be atsitiktinės tiriamųjų atrankos.

II b įrodymai iš mažiausiai vieno kito tipo tariamai eksperimentinio tyrimo.

III įrodymai iš neeksperimentinių aprašomųjų tyrimų, kaip antai palyginamojo tyrimo, koreliacijos tyrimo ir atvejo ir kontrolės tyrimo.

IV įrodymai iš ekspertų komisijos pranešimų arba besiremiantys autoritetingų specialistų nuomone arba klinikiškai patirtimi arba abiem šaltiniais.

REKOMENDACIJŲ VERTĖ/STIPRUMAS

A tiesiogiai remiasi I kategorijos/lygio įrodymais.

B tiesiogiai remiasi II lygio įrodymais arba ekstrapoliuotomis rekomendacijomis iš I lygio įrodymų.

C tiesiogiai remiasi III lygio įrodymais arba ekstrapoliuotomis rekomendacijomis iš I arba II lygio įrodymų.

D tiesiogiai remiasi IV lygio įrodymais arba ekstrapoliuotomis rekomendacijomis iš I, II arba III lygio įrodymų.

RINOSINUSITO IR NOSIES POLIPŲ APIBRĖŽIMAS

Klinikinis apibrėžimas

Rinosinusitas (taip pat nosies polipai) apibūdinamas kaip:

- ✓ Nosies ir prienosinių ančių uždegimas, kuriam būdingi du ar daugiau simptomų, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):
 - ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
 - ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Ir/arba:

- ✓ Endoskopiškai matyti:
 - polipai ir/ar
 - gleivingos pūlingos išskyros, daugiausia iš vidurinės nosies landos ir/ar
 - vidurinės nosies landos edema/gleivinės obstrukcija.

Ir/arba:

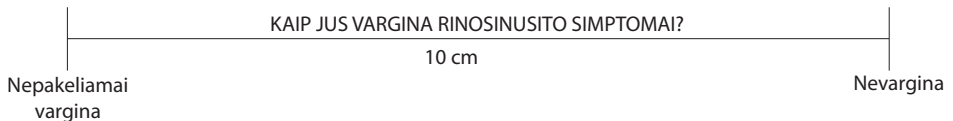
- ✓ Pokyčiai KT:
 - gleivinės, supančios ančių atsivėrimo į nosies ertmę angas ir/ar pačių prienosinių ančių pokyčiai.

Ligos sunkumas

Ligos eiga gali būti lengva, vidutinio sunkumo ir sunki. Vertinama remiantis vaizdo analogine skale (VAS – 0–10 cm):

- lengva – VAS 0–3;
- vidutinio sunkumo – VAS > 3–7;
- sunki – VAS > 7–10.

Siekiant įvertinti bendrą ligos sunkumą, paciento paprašoma VAS skalėje pažymėti atsakymą į klausimą:

VAS skalės vertė >5 reiškia, kad liga blogina paciento gyvenimo kokybę

Ligos trukmė

Ūmi:

< 12 savaičių

Simptomai visiškai išnyksta

Lėtinė:

> 12 savaičių

Simptomai visiškai neišnyksta

- Gali paūmėti

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA

1 lentelė. Ūmaus suaugusiųjų rinosinusito gydymo įrodymai ir rekomendacijos

Gydymas	Lygis	Rekomendacijos lygis	Tinkamumas
Geriamieji antibiotikai	I a	A	Taip, praėjus 5 dienoms arba sunkiais atvejais
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidai	I b	A	Taip
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidų ir geriamųjų antibiotikų derinys*	I b	A	Taip
Geriamieji gliukokortikosteroidai	I b	A	Taip, sunkiais atvejais sumažina skausmą
Geriamieji* antihistamininiai preparatai	I b	B	Taip, tik alergiškiems pacientams
Nosies ertmės plovimas/dušas	I b (-)	D	Ne
Dekongestantai	I b (-)	D	Taip, simptomams palengvinti
Gleivės skystinantys preparatai	Nėra	Ne	Ne
Fitoterapija	I b	D	Ne

Ib (-): tyrimas su neigiama išėitimi

* Lietuvoje registruotą patvirtintą indikaciją turi tik mometazono furoatas.

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS IR NE ANGL SPECIALISTAMS

Diagnozė

Remiasi simptomais, vaizdo tyrimai nereikalingi (apžvalginė rentgenograma **nerekomenduojama**)

Symptomai, besitęsiantys mažiau nei 12 savaitių:

Staigi dviejų ar daugiau simptomų pradžia, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

± veido skausmas/spaudimo pojūtis;

± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Su besimptomiais laikotarpiais esant atkryčiams.

Telefonu ar žodžiu apklausiant pacientą patvirtinami alerginiai simptomai, kaip antai čiaudėjimas, vandeninga rinorėja, nosies ir akių niežėjimas bei ašarojimas.

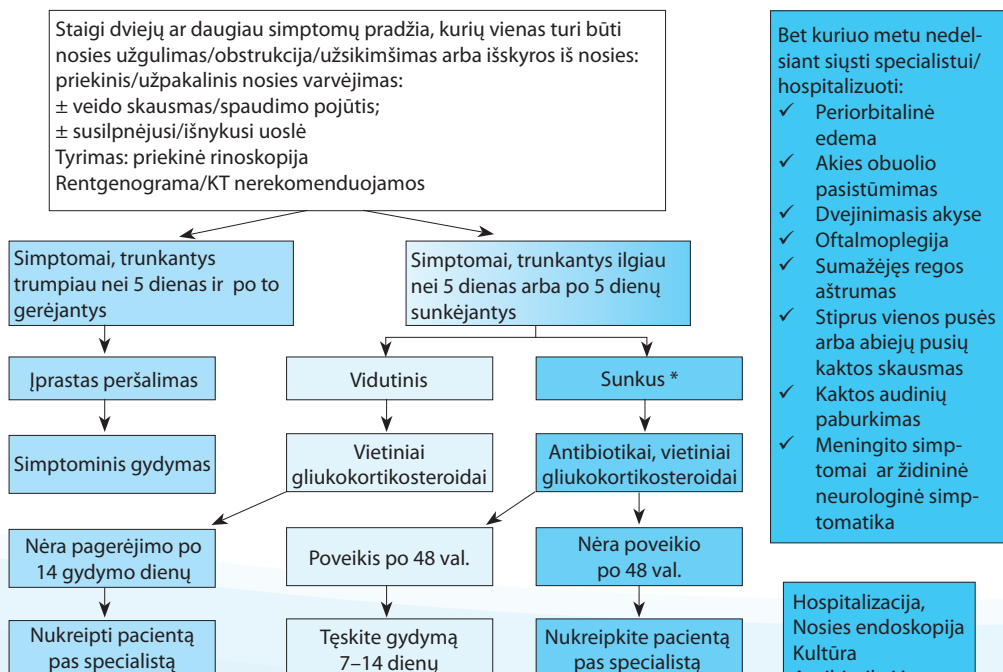
Įprastas peršalimas/ ūmus virusinis rinosinusitas apibūdinamas kaip:

simptomai, trunkantys < 10 dienų.

Ūmus nevirusinis rinosinusitas apibūdinamas kaip:

simptomų sustiprėjimas po 5 dienų arba ilgiau nei 10 dienų, bet trumpiau nei 12 savaitių persituoiantys simptomai.

1 pav. Ūmaus suaugusiųjų rinosinusito gydymo schema, skirta pirminės sveikatos priežiūros specialistams

* Karščiavimas > 38 °C, stiprus skausmas

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA

1 lentelė. Ūmaus suaugusiųjų rinosinusito gydymo įrodymai ir rekomendacijos

Gydymas	Lygis	Rekomendacijos lygis	Tinkamumas
Geriamieji antibiotikai	I a	A	Taip, praėjus 5 dienoms arba sunkiais atvejais
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidai	I b	A	Taip
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidų ir geriamųjų antibiotikų derinys*	I b	A	Taip
Geriamieji gliukokortikosteroidai	I b	A	Taip, sunkiais atvejais sumažina skausmą
Geriamieji* antihistamininiai preparatai	I b	B	Taip, tik alergiškiems pacientams
Nosies ertmės plovimas/dušas	I b (-)	D	Ne
Dekongestantai	I b (-)	D	Taip, simptomams palengvinti
Gleivės skystinantys preparatai	Nėra	Ne	Ne
Fitoterapija	I b	D	Ne

Ib (-): tyrimas su neigiama išėitimi

* Lietuvoje registruotą patvirtintą indikaciją turi tik mometazono furoatas.

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS SUAUGUSIŲJŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA ANGL SPECIALISTAMS

Diagnozė

Simptomai

Staigi dviejų ar daugiau simptomų pradžia, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

- ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
- ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Tyrimas

- ✓ Nosies tyrimas (tinimas, paraudimas, pūliavimas)
- ✓ Burnos tyrimas: išskyros į nosiaryklę
- ✓ Būtina paneigti dantų infekciją
- ✓ ANG tyrimas, tarp jų ir nosies endoskopija

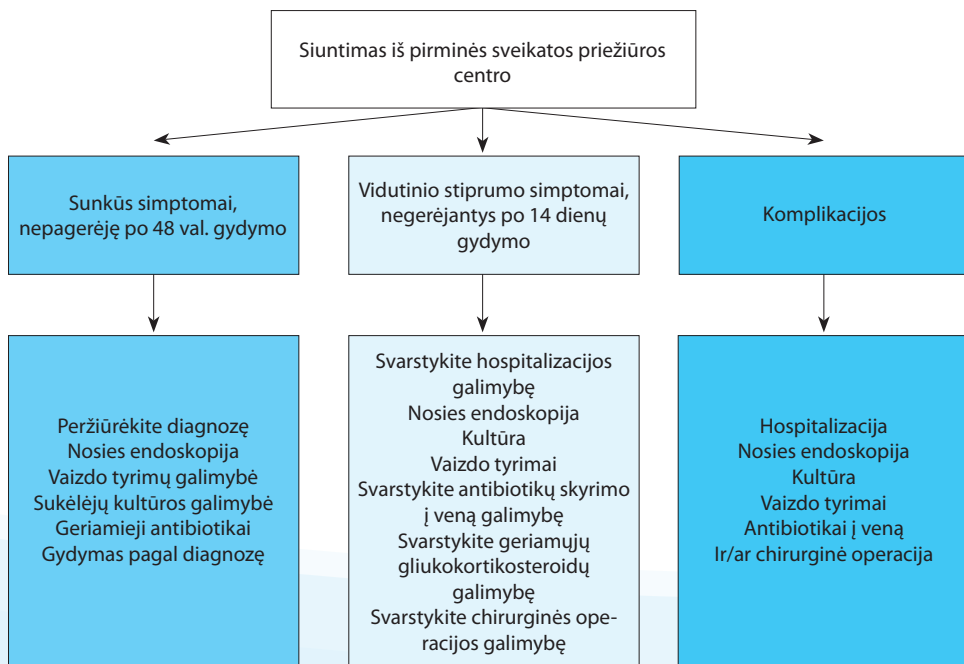
Vaizdo tyrimai

(Apžvalginė rentgenograma **nerekomenduojama**)

KT skenavimas taip pat **nerekomenduojamas, nebent:**

- ✓ labai sunki ligos forma;
- ✓ imunosupresiniai ligoniai;
- ✓ komplikacijų požymiai.

2 pav. Ūmaus suaugusiųjų rinosinusito gydymo schema, skirta ANGL specialistams

ĪRODYMAIS PAGRĪSTO LĒTINIO SUAUGUSIŪJŪ RINOSINUSITO (LRS) NESANT IR ESANT NOSIES POLIPAMS (NP) GYDYO SCHEMA

2 lentelē. *Lētino suaugusiju rinosinusito nesant nosies polipu** gydymo ĵrodymai ir rekomendacijos

Gydymas	Īrodymų lygis	Rekomendacijos lygis	Aktualumas (tinkamumas)
Trumpesnis nei 2 savaičiu gydymas geriamaisiais antibiotikais	I b (-)	C	Ne
Ilgesnis nei 12 savaičiu gydymas geriamaisiais antibiotikais	I b	A	Taip
Vietinio poveikio antibiotikai	III	D	Ne
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidų preparatai	I b	A	Taip
Geriamieji gliukokortikosteroidai	Nėra duomenų	D	Ne
Nosies ertmės plovimas druskos tirpalu	I b	A	Taip
Geriamieji /vietinio poveikio dekongestantai	Nėra duomenų	D	Ne
Gleives skystinantys preparatai	III	C	Ne
Sisteminiai antimikoziniai preparatai	I b (-)	D	Ne
Vietinio poveikio antimikoziniai preparatai	I b (-)	D	Ne
Geriamieji antihistamininiai preparatai alergiškiems pacientams	Nėra duomenų	D	Ne
Protonų siurblio inhibitoriai	Nėra duomenų	D	Ne
Bakteriju lizatai	I b	A	Ne
Imunomodulatoriai	I b (-)	D	Ne
Fitoterapija	I b (-)	D	Ne
Antileukotrienai	III	C	Ne

*Kai kuriuose šių tyrimų buvo įtraukti lētiniu rinosinusitu sergantys pacientai, turintys nosies polipų

Ib (-): tyrimas su neigiama išėitimi

IRODYMAIS PAGRĪSTO SUAUGUSIŪJŪ LRS NESANT AR ESANT NOSIES POLIPAMS GYDYMO SCHEMA PIRMINĒS SVEIKATOS PRIEŪROS IR NE ANGL SPECIALISTAMS

Diagnozē

Simptomai, trunkantys ilgiau nei 12 savaičių:

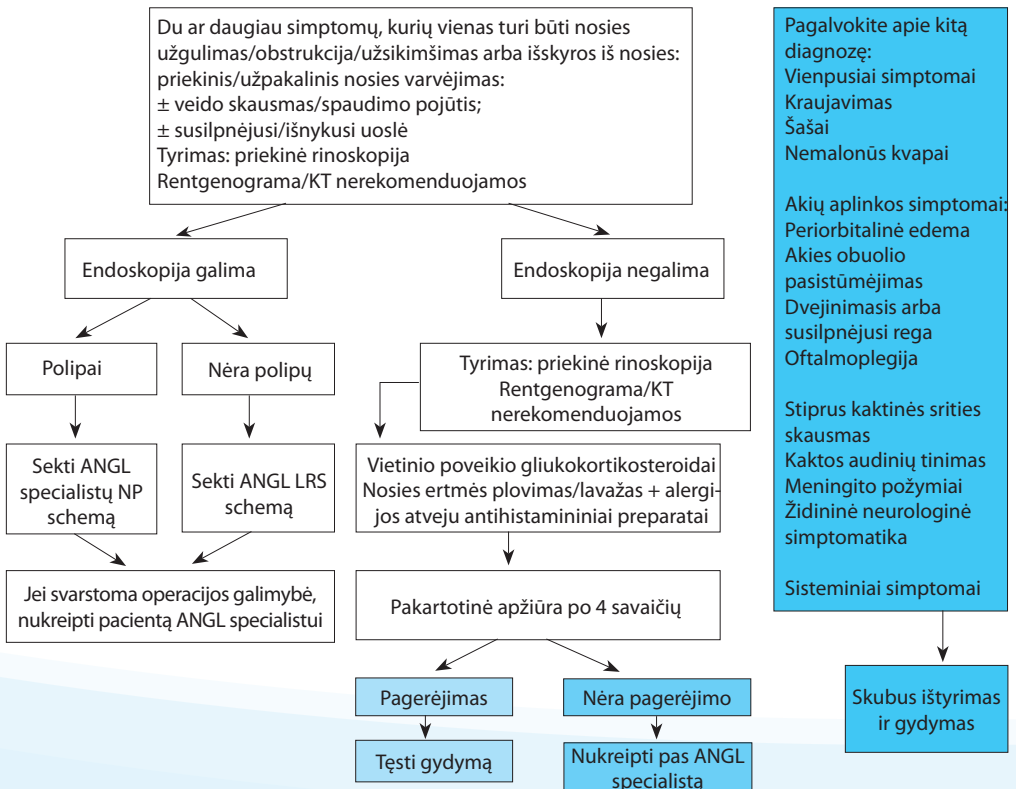
Du ar daugiau simptomų, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

- ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
- ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Telefonu ar žodžiu apklausiant pacientą patvirtinami alerginiai simptomai, kaip antai: čiaudėjimas, vandeninga rinorėja, nosies ir akių niežėjimas bei ašarojimas. Jei tokie simptomai yra, turėtų būti atliekamas tyrimas dėl alergijos.

(Apžvalginė rentgenograma/KT skenavimas **nerekomenduojami**)

3 pav. *Lėtinio suaugusiųjų rinosinusito esant ar nesant nosies polipų gydymo schema, skirta pirminės sveikatos priežiūros ir ne ANGL specialistams (LRS/NP)*

LRS paūmėjimas gydomas kaip ūmus rinosinusitas

Īrodymais pagrĪstas operacĪnis rinosinusito gydymas

Sunku apibendrinti nosiņu anĉĪu chirurģijas tyrimus, nes operacija atliekama atrinktiems pacientams, kuriems gydymas vaistais neveiksmĪngas. Vykdam operacĪnio gydymo tyrimus kyla specifĪnĕs problĕmos, kadangi chirurģinĪ gydymā sunku ĳvertinti ar standartizuoti, ypaĉ daugiacentriuose tyrimuose, o gydymo metodā sunku nuslĕpti (sunku atlikti dvigubai koduotus tyrimus). AtsitiktĪnĕ tiriamų atranka gali sukelti etinių problĕmų, nebent būtų pasirenkami labai siauri atrankos kriterijai. Taip pat yra sunku surinkti homogeninĕ pacientų grupę su palyginamais gydymo metodais ir nešališkai ĳvertinti anĉĪu chirurģijos rezultatus.

Nepaisant to:

1. Ūmaus rinosinusito atveju chirurģinis gydymas taikomas tik ypaĉ sunkiais atvejais ir esant komplikacijoms.
2. Aprašyta daugiau nei šimtas atvejų (*IV lygio ĳrodymai*) su sutampanĉiais rezultatais, kuriuose teigiama, kad pacientams, sergantiems LRS, esant ar nesant NP, operacĪnis prienosinių anĉĪu gydymas veiksmĪngas.
3. Sunkios komplikacijos pasitaiko mažiau nei 1 proc. pacientų, o pakartotinĕ operacija atliekama apie 10 proc. pacientų 3 metų laikotarpiu.
4. Daugumai LRS serganĉĪų pacientų tinkamas gydymas vaistais yra toks pat veiksmĪngas kaip ir operacija, taigi prienosinių anĉĪu operacĪnis gydymas turi būti taikomas pacientams, kuriems gydymas vaistais nepakankamai veiksmĪngas (*I b lygio ĳrodymai*).
5. Funkcinĕ endoskopinĕ chirurģija yra pranašesnĕ už minimalias ĳprastas procedūras, kaip antai polipektomiją ir anĉĪų plovimą (*I b lygio ĳrodymai*), tačiau kol kas nėra ĳrodyta, kuri procedūra pranašesnĕ: apatinĕs landos antrostomija ar ĳprastĪnĕ sfenoetmoidektomija.
6. Neoperuotiems LRS sergantiems pacientams išplĕstinĕ operacija neduoda geresnių rezultatų nei ribotos chirurģinĕs procedūros (*I b lygio ĳrodymai*). Nors tai nėra pagrĪsta ĳrodymais, operacijos apĪmtis dažniausiai atitinka ligos sunkumą, o tai gana logišką požiūris. Pirmosios prienosinių anĉĪu operacijos metu siūloma elgtis konservatyviai.
7. Pakartotinĕ endonazalinĕ anĉĪu operacija rekomenduojama tik tuomet, jei gydymas vaistais nepakankamai veiksmĪngas. LRS, esant ar nesant NP, sergantiems pacientams ženkliai pagerĕja simptomai, vis dėlto mažiau nei po pirmosios operacijos. Komplikacijų ir ypaĉ ligos atkryĉio rizika didesnĕ nei po pirmosios operacijos.

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO SUAUGUSIŲJŲ LRS NESANT NOSIES POLIPŲ GYDYMO SCHEMA ANGL SPECIALISTAMS

Diagnozė

Simptomai, trunkantys ilgiau nei 12 savaičių:

Du ar daugiau simptomų, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

- ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
- ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Tyrimas

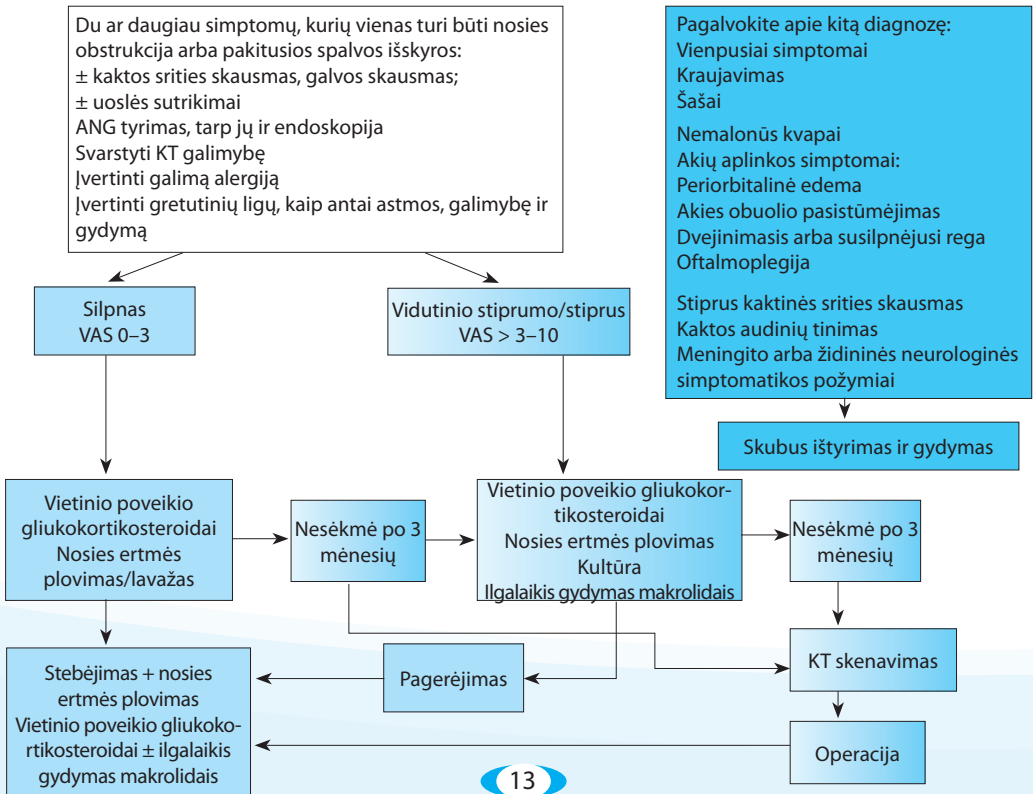
Nosies endoskopija – vidurinėje landoje nėra polipų; jei reikia, prieš tyrimą skiriami dekongesantai. (Į apibrėžimą įtraukiamas tam tikras skaičius LRS ligų, kurių metu nustatomi polipoidiniai pakitimai ančiuose ir /ar vidurinėje landoje, tačiau, siekiant išvengti sutapimų, nekalbama apie tokias ligas, kurių metu polipai matyti nosies ertmėje).

- ✓ Pirminės sveikatos priežiūros specialisto diagnozės ir gydymo peržiūra.
- ✓ Klausimai dėl alergijos ir, esant teigiamiems atsakymams, tyrimas dėl alergijos (jei jis nebuvo atliktas).

Gydymas turėtų būti parenkamas pagal simptomų stiprumą

- ✓ Įvertinkite simptomų sunkumą pagal VAS (vaizdo analoginę skalę).

4 pav. Suaugusiųjų LRS nesant nosies polipų gydymo schema, skirta ANGL specialistams

3 lentelė. *Lėtinio suaugusiųjų rinosinusito esant nosies polipams* gydymo įrodymai ir rekomendacijos*

Gydymas	Įrodymų lygis	Rekomendacijos lygis	Aktualumas (tinkamumas)
Trumpesnis nei 2 savaičių gydymas geriamaisiais antibiotikais	Nėra duomenų	D	Ne
Ilgesnis nei 12 savaičių gydymas geriamaisiais antibiotikais	Nėra duomenų	D	Taip, vėlyvam recidyvui
Vietinio poveikio antibiotikai	Nėra duomenų	D	Ne
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidų preparatai	I b	A	Taip
Geriamieji gliukokortikosteroidai	I b	A	Taip
Nosies ertmės plovimas druskos tirpalu	I b		
Nėra duomenų naudojant atskirai	A	Taip, simptominiam gydymui	
Geriamieji /vietinio poveikio dekongestantai	Nėra duomenų naudojant atskirai	D	Ne
Gleives skystinantys preparatai	Nėra duomenų	D	Ne
Sisteminiai antimikoziniai preparatai	I b (-)	D	Ne
Vietinio poveikio antimikoziniai preparatai	I b (-)	A	Ne
Geriamieji antihistamininiai preparatai alergiškiems pacientams	I b (1)	A	Taip, alergiškiems pacientams
Kapsaicinas	II	B	Ne
Protonų siurblio inhibitoriai	II	C	Ne
Imunomodulatoriai	Nėra duomenų	D	Ne
Fitoterapija	Nėra duomenų	D	Ne
Antileukotrienai	III	C	Ne

*Kai kuriuose šių tyrimų buvo įtraukti lėtinio rinosinusitu sergantys pacientai, neturintys nosies polipų

Ib (-): tyrimas su neigiama išėtimi

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO SUAUGUSIŲŲ LRS ESANT NOSIES POLIPAMS GYDymo SCHEMA ANGL SPECIALISTAMS

Diagnozė

Simptomai, trunkantys ilgiau nei 12 savaičių:

- Du ar daugiau simptomų, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):
 - ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
 - ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

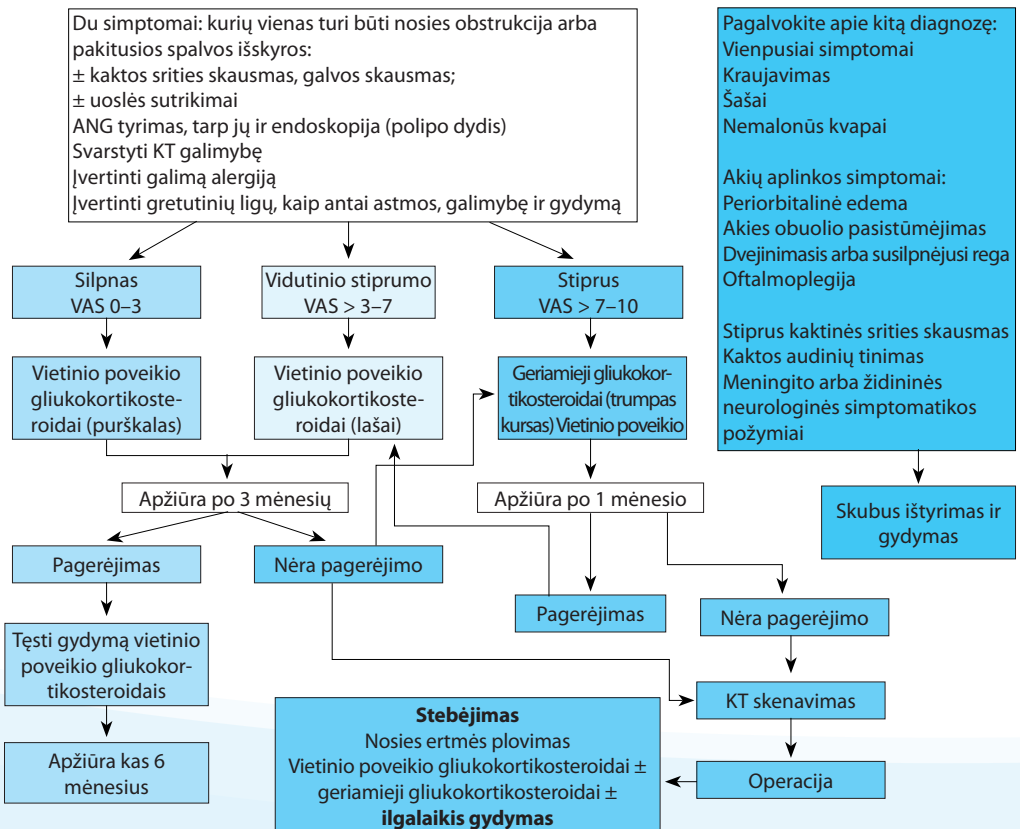
Tyrimas

- Nosies endoskopija – abipusiai polipai, endoskopiškai matomi vidurinėje landoje:
 - ✓ pirminės sveikatos priežiūros specialisto diagnozės ir gydymo peržiūra;
 - ✓ klausimai dėl alergijos ir, esant teigiamiems atsakymams, tyrimas dėl alergijos (jei jis nebuvo atliktas).

Simptomų sunkumas

- ✓ Vertinama pagal VAS (vaizdo analoginę skalę): lengvas/vidutinio sunkumo/sunkus.

5 pav. Suaugusiųjų LRS esant nosies polipams gydymo schema, skirta ANGL specialistams

ĮRODYMAIS PAGRĮSTOS GYDYMO SCHEMAS VAIKAMS

Ši schema turėtų padėti įvairių sričių specialistams gydyti ūmų vaikų rinosinusitą. Rekomendacijos remiasi prieinamais įrodymais, tačiau gydymo metodas turi būti pasirenkamas individualiai kiekvienu atveju.

4 lentelė. Ūmaus vaikų rinosinusito gydymo įrodymai ir rekomendacijos

Gydymas	Lygis	Rekomendacijos lygis	Tinkamumas
Geriamieji antibiotikai	Ia	A	Taip, praėjus 5 dienoms arba sunkiais atvejais
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidai	IV	D	Taip
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidų ir geriamųjų antibiotikų derinys	Ib	A	Taip
Vietinio poveikio dekongestantai	III (-)	C	Ne
Geriamieji antihistamininiai vaistai	Ib	B	Taip, tik alergiškiems pacientams
Nosies ertmės plovimas druskos tirpalu	IV	D	Taip

III (-): tyrimas esant neigiamai išėičiai

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO ŪMAUS VAIKŲ RINOSINUSITO GYDymo SCHEMA

Diagnozė

Symptomai

Staigi dviejų ar daugiau simptomų pradžia, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

- ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
- ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Tyrimas (jei įmanoma)

- ✓ Nosies tyrimas (tinimas, paraudimas, pūliavimas).
- ✓ Burnos tyrimas: išskyros į nosiaryklę.
- ✓ Panceriti dantų infekciją.

ANG tyrimas, tarp jų ir nosies endoskopija.

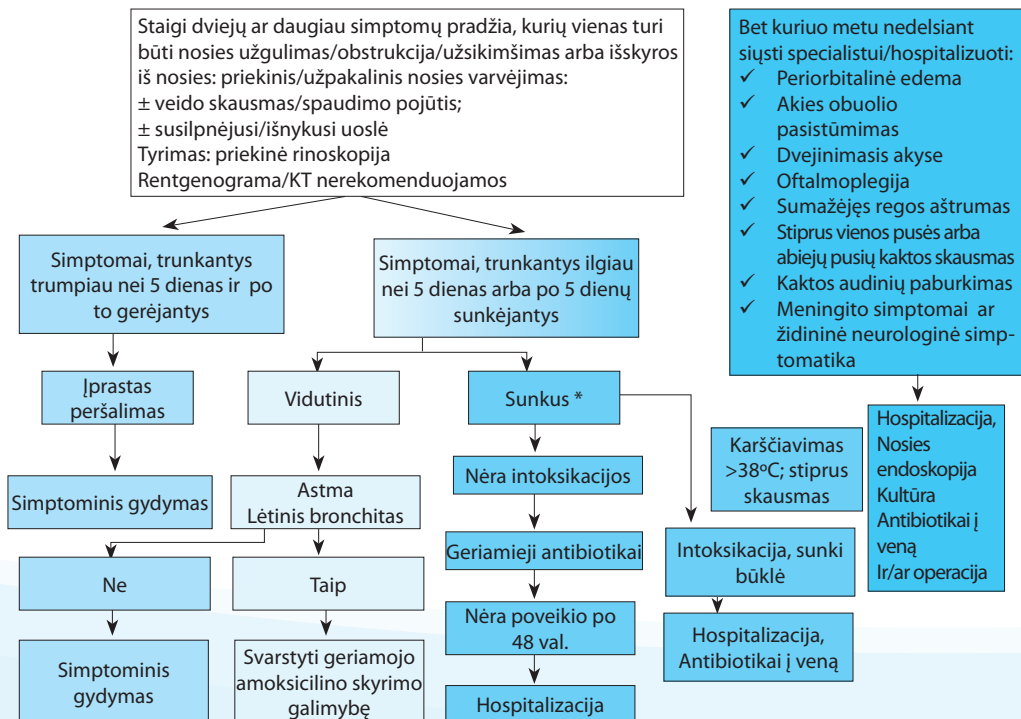
Vaizdo tyrimai

(Apžvalginė rentgenograma **nerekomenduojama**)

KT skenavimas taip pat **nerekomenduojamas**, nebent:

- ✓ labai sunki ligos forma;
- ✓ imunosupresiniai ligoniai;
- ✓ komplikacijų požymiai.

6 pav. Ūmaus vaikų rinosinusito gydymo schema

ĮRODYMAIS PAGRĮSTO LĒTINIO VAIKŲ RINOSINUSITO GYDYMO SCHEMA

Diagnozė

Simptomai, trunkantys ilgiau nei 12 savaičių

Staigi dviejų ar daugiau simptomų pradžia, kurių vienas turi būti nosies užgulimas/obstrukcija/ užsikimšimas arba išskyros iš nosies (priekinis/užpakalinis nosies varvėjimas):

- ± veido skausmas/spaudimo pojūtis;
- ± susilpnėjusi/išnykusi uoslė.

Papildoma diagnostinė informacija

- ✓ Klausimai dėl alergijos ir, esant teigiamiems atsakymams, tyrimas dėl alergijos (jei jis nebuvo atliktas).
- ✓ Įvertinti kitus predisponuojančius veiksnius: imuniteto deficitas (įgimtas, įgytas, GERL).

Tyrimas (jei įmanoma)

- ✓ Nosies tyrimas (tūnimas, paraudimas, pūliavimas).
- ✓ Burnos tyrimas: išskyros į nosiaryklę.
- ✓ Būtina paneigti dantų infekciją.
- ANG tyrimas, tarp jų ir nosies endoskopija.

Vaisdo tyrimai

(Apžvalginė rentgenograma **nerekomenduojama**)

KT skenavimas taip pat nerekomenduojamas, nebent:

- ✓ labai sunki ligos forma;
- ✓ imunosupresiniai ligoniai;
- ✓ komplikacijų požymiai.

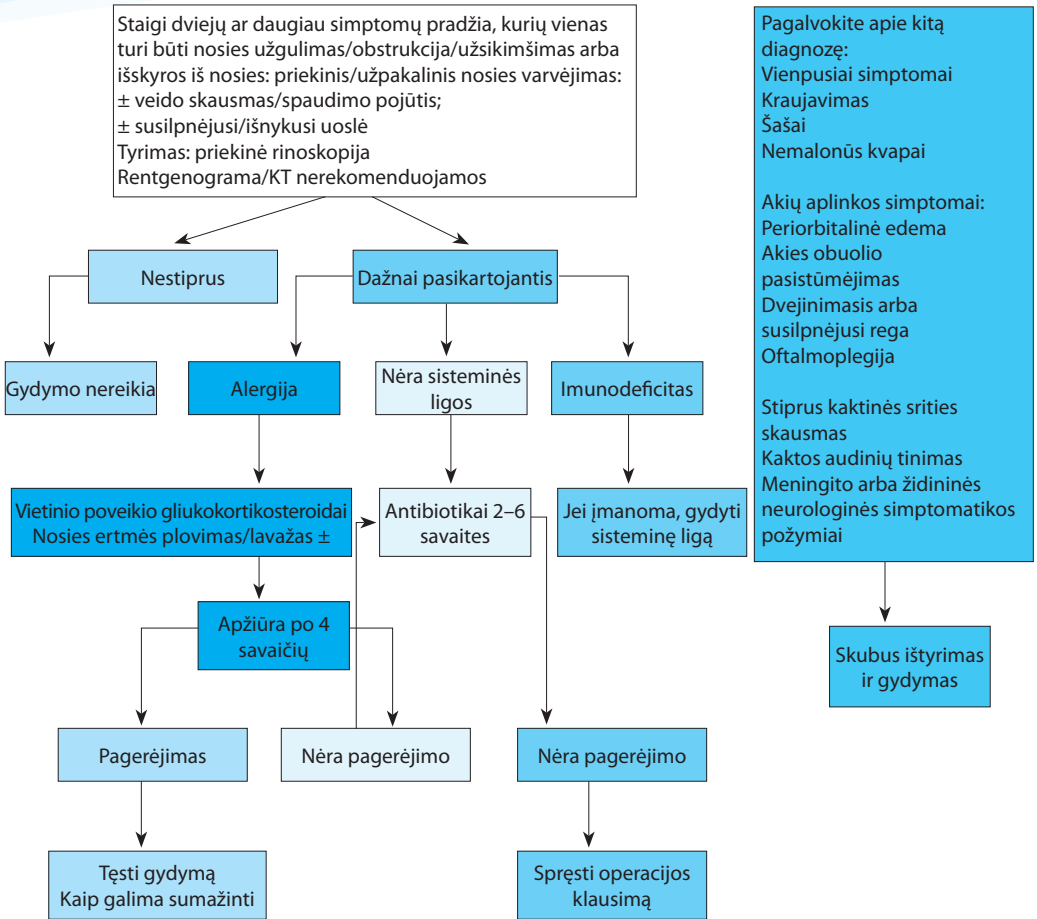
Gydymas turėtų būti parenkamas pagal simptomų stiprumą

5 lentelė. *Lėtinio vaikų rinosinusito gydymo įrodymai ir rekomendacijos*

Gydymas	Lygis	Rekomendacijos lygis	Tinkamumas
Geriamieji antibiotikai	I a	A	Taip, neženklus poveikis
Vietinio poveikio gliukokortikosteroidai	IV	D	Taip
Nosies ertmės plovimas druskos tirpalu	III	C	Taip
Gastroezofaginio reflukso gydymas	III	C	Taip

LĒTINIS VAIKŲ RINOSINUSITAS

7 pav. Lėtinio vaikų rinosinusito gydymo schema

LEIDINIO RĖMĖJAS

Schering-Plough

Lietuvos filialas
Kęstučio g. 65/40
LT-08124, Vilnius
Tel. 8 (5) 210 18 68
Faks. 8 (5) 263 61 33
www.schering-plough.com